

Островський С. О.,
ад'юнкт кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ІЗ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ТА ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКРАЇНИ

CONCEPT AND CONTENT OF INFORMATIONAL AND ANALYTICAL ACTIVITY AS AN ELEMENT OF INFORMATIONAL AND ANALYTICAL SUPPORT OF INTERACTION OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE WITH LAW ENFORCEMENT BODIES AND ARMED FORCES OF UKRAINE

У статті розкрито поняття та зміст інформаційно-аналітичної діяльності як елемента інформаційно-аналітичного забезпечення взаємодії Національної гвардії України із правоохоронними органами та Збройними силами України.

Ключові слова: правоохоронні органи, правоохоронна функція, функція, функція правоохоронних органів, держава, організація взаємодії, здійснення взаємодії.

В статье раскрыто понятие и содержание информационно-аналитической деятельности как элемента информационно-аналитического обеспечения взаимодействия Национальной гвардии Украины с правоохранительными органами и Вооруженными силами Украины.

Ключевые слова: правоохранительные органы, правоохранительная функция, функция, функция правоохранительных органов, государство, организация взаимодействия, осуществление взаимодействия.

In this scientific article, the concept and content of information-analytical activity as an element of informational and analytical provision of interaction of the National Guard of Ukraine with law enforcement bodies and the Armed Forces of Ukraine are disclosed.

Key words: law enforcement bodies, law enforcement function, function, law enforcement, state, organization of interaction, implementation of interaction.

Інформаційно-аналітичне забезпечення взаємодії Національної гвардії України із правоохоронними органами та Збройними силами України є досить актуальною сьогодні темою, а необхідність підняття рівня ефективності такої взаємодії спонукає до впровадження сучасних інформаційних технологій та аналітичних досліджень.

Інформаційно-аналітична діяльність – це цілеспрямована діяльність зі збору, обробки та аналізу інформації, що отримана у процесі реалізації діяльності публічного органу управління.

Розрізняють інформаційну роботу (накопичення інформації) та інформаційно-аналітичну роботу, яка, крім накопичення інформації, включає її обробку та аналіз.

Сутність інформаційно-аналітичної діяльності можна розкрити через визначення складників її процесів. До найбільш значущих належать такі процеси, як:

1) аналіз цілей управління і формулювання завдань інформаційно-аналітичної роботи;

2) управління збором інформації для вирішення управлінських завдань;

3) аналіз і оцінка отриманої інформації у контексті цілей управління, виявлення сутності процесів і явищ, що досліджуються;

4) процес побудови моделі предметної області досліджень, об'єкта досліджень і середовища його функціонування;

5) процес планування і проведення модельних експериментів тощо;

6) процес синтезу нового знання (інтерпретація результатів, прогнозування тощо), необхідного для вирішення завдань управління;

7) процес доведення результатів аналітичної роботи до суб'єкта управління – структури або особи, яка приймає рішення [1].

Процес інформаційно-аналітичного забезпечення – це послідовний порядок збору, обробки та аналізу інформації. У результаті цього процесу виявляється поточний стан і тенденції розвитку як суб'єкта, так і об'єкта управління, а також середовища, в якому вони взаємодіють. Крім того, цей процес дає змогу прогнозувати зміни системи.

Основоположними ідеями інформаційно-аналітичної діяльності є:

– цілеспрямованість – орієнтація на досягнення конкретних цілей під час вирішення конструктивних завдань;

– системність – комплексний аналіз розв'язуваних проблем з урахуванням їх місця, ролі та взаємозв'язків у структурі;

– актуальність – відповідність потребам практики, своєчасність отримання і видачі результатів аналітичної діяльності в зручному для адресата вигляді і формі;

– активність – проведення аналітичної діяльності та видача її результатів незалежно від запитів користувачів;

- ініціативність – виявлення проблем, формулювання завдань і способів їх вирішення;

- достовірність – облік істинних вихідних даних аналізу, точність кількісних даних і розрахунків, ступінь об'єктивності та обґрунтованості висновків, оцінок і пропозицій;

- об'єктивність – неупереджене ставлення аналітика до дослідження і його результатів;

- повнота – використання всієї наявної інформації, що належить до матеріалів справи;

- безперервність – постійний моніторинг змісту предмета чи явища, дії, події тощо;

- обґрунтованість – отримання аргументованих результатів [7].

Мета такого інформаційно-аналітичного забезпечення полягає у тому, щоб:

- підвищити ефективність оперативного управління;

- отримувати об'єктивні результати щодо взаємодії Національної гвардії України з правоохоронними органами та Збройними силами України, а керівникам мати можливість швидко коригувати управлінський вплив;

- систематизувати, структурувати та аналізувати отримані результати;

- забезпечувати негайну передачу отриманої чи проаналізованої інформації суб'єктам взаємодії;

- отримувати звітну інформацію аналітичного характеру;

- забезпечувати контроль щодо взаємодії Національної гвардії України із правоохоронними органами та Збройними силами України;

- зменшувати економічне навантаження, витрати, що передбачені на забезпечення такого виду взаємодії;

- організувати ефективну систему документообігу як усередині окремого органу та його структурних підрозділів, так і зовні, серед суб'єктів взаємодії;

- оперативно здійснювати взаємодію із зовнішніми структурами;

- вести єдині централізовані інформаційні бази, утримувати електронні архіви [2, с. 153].

Удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення взаємодії дасть змогу вирішити такі суттєві завдання, як:

- підвищення якості адміністративно-управлінських процесів;

- плюралізація позицій Національної гвардії України, правоохоронних органів, Збройних Сил України та врахування їх у формуванні плану взаємодії для підвищення її якості;

- удосконалення системи інформаційно-аналітичного забезпечення прийнятих рішень на всіх структурних рівнях Національної гвардії України, правоохоронних органів, Збройних Сил України;

- досягнення повного контролю результативності взаємодії Національної гвардії України із правоохоронними органами та Збройними силами України.

Треба відзначити, що сучасна інформаційно-аналітична взаємодія здійснюється завдяки запровадженню інформаційно-аналітичних технологій шляхом:

- обміну даних між суб'єктами взаємодії Національної гвардії України, правоохоронних органів, Збройних Сил України;

- урегульованого та регламентованого доступу суб'єктів взаємодії до інформаційних баз, що містяться в інформаційних системах;

- міжвідомчого електронного документообігу [3, с. 231].

За висловлюванням В.М. Глушкова, структура інформаційно-аналітичної діяльності повинна містити інформаційне забезпечення, інформаційно-аналітичну роботу, створення баз даних, що включає інформаційний пошук, цілі, мотиви, способи та прийоми їх здійснення [4, с. 134].

Базовими елементами та засобами реалізації інформаційно-аналітичного забезпечення взаємодії Національної гвардії України, правоохоронних органів, Збройних Сил України є інформаційні системи, системи зв'язку та передачі даних, сучасна інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура, бази даних правової інформації, технічні, програмні, лінгвістичні, правові, організаційні засоби.

Одними з найважливіших умов створення та функціонування ефективних інформаційно-аналітичних систем забезпечення взаємодії Національної гвардії України, правоохоронних органів, Збройних Сил України є:

- систематизоване накопичення знань Національною гвардією України, правоохоронними органами, Збройними Силами України про об'єкти управління у процесі виконання своїх професійних (посадових) обов'язків;

- створення нового класу інформації з уже наявних класів шляхом залучення інформації від нижнього до вищого рівня управління;

- можливість декомпозиції інформації, що дає змогу замінити вирішення завдання рішенням серії менших взаємопов'язаних завдань на нижньому рівні управління [5].

Сьогодні існує низка нормативних актів, якими урегульовано інформаційно-аналітичний блок взаємодії Національної гвардії України, правоохоронних органів, Збройних Сил України.

Домінуючим, на наш погляд, є акт Міністерства внутрішніх справ України від 25 листопада 2016 № 1250 «Порядок взаємодії Міністерства внутрішніх справ України із центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України», в якому визначено порядок обміну інформацією між Міністерством внутрішніх справ України та Службами, де зазначено, що з метою забезпечення належної ефективної та дієвої взаємодії Служби подають до Міністерством внутрішніх справ України:

- пропозиції щодо пріоритетних напрямів роботи на наступний рік – до 15 листопада року, що передує звітному;

- пропозиції до плану законопроектних робіт на наступний рік – до 10 вересня поточного року;

- проект плану роботи Служб на рік – до 15 грудня року, що передує звітному;

– звіти про виконання планів роботи Служб та покладених на них завдань за попередній рік – до 25 січня поточного року;

– доповіді, інформаційні та інші матеріали – у визначені терміни;

– інформацію про виконання доручень Президента України, Кабінету Міністрів України, в яких МВС визначено головним виконавцем, а Служби є співвиконавцями, – невідкладно, якщо такі доручення надсилаються для виконання негайно, в інших ситуаціях – протягом першої половини строку, відведеного на їх виконання;

– інформацію за запитом Міністра або Департаменту – у визначений строк у порядку, встановленому Типовою інструкцією з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 року № 1242;

– проекти структури апарату Служб та їх територіальних органів для погодження їх Міністром;

– пропозиції щодо утворення, реорганізації, ліквідації територіальних органів Служб як юридичних осіб публічного права.

Міністерство внутрішніх справ надсилає Службам:

– інформацію про визначені Міністром пріоритетні напрями роботи Служб;

– затверджені Міністром плани роботи Служб;

– погоджені Міністром проект структури центрального апарату Служб, рішення про погодження утворення, реорганізації, ліквідації територіальних органів Служб та їх структури або вмотивовану відмову у погодженні;

– погодження щодо утворення, реорганізації, ліквідації територіальних органів Служби як структурних підрозділів апарату Служби або вмотивовану відмову у погодженні;

– погоджені Міністром подання щодо призначення на посади та звільнення з посад керівників та заступників керівників самостійних структурних підрозділів апарату Служби або вмотивовану відмову у погодженні;

– погоджені Міністром пропозиції щодо призначення на посади або звільнення керівників територіальних органів Служби або вмотивовану відмову у погодженні на призначення або звільнення;

– погоджені подання щодо призначення на посади та звільнення з посад заступників керівників територіальних органів Служб (крім заступників керівників територіальних органів Національної поліції) або вмотивовану відмову у погодженні;

– методичні та інформаційні матеріали, спрямовані на формування та реалізацію державної політики у відповідних сферах.

За дорученням Міністра від 25 листопада 2016 № 1250 взаємодія між Міністерством внутрішніх справ України та Службами передбачає:

– створення спільних робочих груп, проведення колегій, нарад, консультацій з метою забезпечення ефективного виконання покладених на Служби

завдань і функцій, удосконалення управлінської діяльності;

– проведення заходів, спрямованих на реалізацію пріоритетів діяльності МВС, Служб, їх територіальних органів шляхом виконання покладених на них завдань і функцій.

Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22 серпня 2016 № 859 «Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події» встановлено, що інформування про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, пожеж та небезпечних подій реалізується через обмін інформацією, що здійснюється на державному, регіональному та місцевому рівнях між черговими та диспетчерськими службами з метою організації своєчасного вжиття заходів оперативного реагування у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації, пожежі та небезпечної події:

– на державному рівні – між оперативно-черговою службою державного центру управління в надзвичайних ситуаціях Державної служби з надзвичайних ситуацій, черговою частиною Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України і службою оперативних чергових Управління командних пунктів штабу Головного управління Національної гвардії України по телефону протягом 5 хвилин та письмовим підтвердженням на адресу електронної пошти або факсом протягом 30 хвилин;

– на регіональному рівні – між оперативно-координаційними центрами територіальних органів Державної служби з надзвичайних ситуацій, черговими службами органів Національної поліції України та оперативно-черговими службами Національної гвардії України;

– на місцевому рівні – між підрозділами Державної служби з надзвичайних ситуацій, відділами (відділеннями) в районах, містах, районах у містах Національної поліції України та військовими частинами Національної гвардії України.

Обмін інформацією між оперативно-координаційними центрами територіальних органів Державної служби з надзвичайних ситуацій та оперативно-черговими службами територіальних органів Національної поліції України та Національної гвардії України на регіональному рівні визначається спільними організаційно-розпорядчими актами.

Під час здійснення обміну інформацією між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України забороняється розголошувати конфіденційну інформацію [8].

Інструкція про порядок обміну інформацією у сфері запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації між Державною службою України з надзвичайних ситуацій та Адміністра-

цією Державної прикордонної служби України, що затверджена Наказом Міністерства Внутрішніх Справ України від 30 квітня 2015 № 500, передбачено обмін інформацією: на державному рівні – між оперативно-черговою службою державного центру управління в надзвичайних ситуаціях Державної служби з надзвичайних ситуацій та оперативно-черговою службою Адміністрації Державної прикордонної служби; на регіональному рівні – між оперативно-координаційними центрами територіальних органів Державної служби з надзвичайних ситуацій України та оперативно-черговими службами регіональних управлінь, управлінь органів охорони державного кордону, загонів морської охорони, органів забезпечення, навчальних закладів Державної прикордонної служби [9].

Інструкція про порядок взаємодії територіальних органів поліції та міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України під час реагування на надзвичайні ситуації у разі введення правового режиму воєнного чи надзвичайного стану, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ від 31 жовтня 2016 № 1129, регулює передачу та оперативний обмін інформацією і безпосередню організацію взаємодії шляхом обміну нею (у телефонному режимі, електронними повідомленнями, факсограмами) між:

1) ситуаційними відділами (черговими частинами) управлінь організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Головного управління національної поліції та підрозділами (у тому числі відокремленими) міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України – на регіональному рівні (Автономна Республіка Крим, області, міста Київ та Севастополь);

2) черговою службою відокремлених підрозділів Головного управління національної поліції та відокремленими підрозділами міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України – на місцевому рівні.

Для організації обміну оперативною інформацією для оперативних чергових (диспетчерів, відповідальних) завчасно розробляються необхідні інструкції, регламенти, телефонні довідники та організуються канали прямого зв'язку та обміну мультимедійною інформацією з використанням можливостей Єдиної цифрової відомчої телекомунікаційної мережі Міністерства внутрішніх справ України.

Про зміни контактних даних взаємодіючих органів та підрозділів або про зміни у конкретних показниках залучених сил і засобів взаємодіючі органи і підрозділи негайно інформують про це один одного.

Перевірка (коригування) інструкцій, регламентів, телефонних довідників тощо проводиться щокварталу визначеними відповідальними особами.

У разі оперативного підпорядкування сил між регіональних територіальних підрозділів Національної поліції України начальниками територіальних органів поліції також завчасно визначаються питання забезпечення цих сил озброєнням, боєприпасами, засобами індивідуального захисту, пально-мастильними матеріалами та іншими засобами, необхідними для виконання спеціальних службових завдань.

Під час виконання спеціальних службових завдань до складу органів оперативного управління (ситуаційних (кризових) центрів, штабів з ліквідації надзвичайних ситуацій) залучаються представники відокремлених підрозділів міжрегіональних територіальних органів Національної поліції України, сили яких беруть участь у виконанні зазначених заходів.

Безпосередня взаємодія організовується між відповідними керівниками, які визначені відповідальними за її організацію від взаємодіючих органів і підрозділів поліції [9].

Треба відзначити, що сьогодні у структурі Національної гвардії України утворено та діє оперативне управління, котре є провідним структурним підрозділом штабу Головного управління Національної гвардії України і підпорядковується заступникові командувача Національної гвардії України – начальнику штабу [6].

У системі Міністерства внутрішніх справ України створено Департамент організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування, який забезпечує і здійснює в межах своєї компетенції функції Національної поліції України щодо координації, аналізу, планування, контролю та узгодження дій територіальних (міжрегіональних) органів, структурних (відокремлених) підрозділів поліції з реалізації державної політики у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони та захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сущность и принципы информационно-аналитической деятельности в органах ГиМУ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gosguu.narod.ru/>
2. Финансовые и учетно-аналитические аспекты развития современной экономики: проблемы, возможности, решения: монография/ под общей редакц. Е.И. Костюковой. – Ставрополь: АГРУС Ставропольского государственного университета, 2015. – 316 с.
3. Межуровневое взаимодействие органов государственной власти в России: монография/ Под общ. Ред. А.С. Малчинова. М.: Научный эксперт, 2011, – 256с.
4. Енциклопедія кібернетики / Відпов. ред. Глушков В.М. – Т. 2 (М–Я). – К.: Вид-во УРЕ, 1973. – 576 с.
5. Ссімов С.С. Юридична природа інформаційно-аналітичної діяльності Національної поліції / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://aphd.ua/publication-62>

6. Офіційний сайт Національної гвардії України/[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ngu.gov.ua/ua/operativne-upravlinnya>

7. Про затвердження Інструкції про порядок обміну інформацією у сфері запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації між Державною службою України з надзвичайних ситуацій і Адміністрацією Державної прикордонної служби України. Наказом Міністерства Внутрішніх Справ України від 30 квітня 2015 № 500 / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0590-15>

8. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України. Законі України від 07 березня 2002 № 3099-III// Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 32. – Ст. 225.

9. Положення про військові частини і підрозділи з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні Національної гвардії України. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 22 липня 2014 р. № 713 / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0934-14/paran13#n13>

10. Про затвердження Інструкції про порядок обміну інформацією у сфері запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації між Державною службою України з надзвичайних ситуацій і Адміністрацією Державної прикордонної служби України. Наказом Міністерства Внутрішніх Справ України від 30 квітня 2015 р. № 500 / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0590-15>